

[Erik Appel.]

ling. Han tror paa Fjendskabet. Men samtidig tror han dog ogsaa paa et særligt slesvigsk Fællesskab, der selv i de haardeste Modsatningstider har formaaet at give sig Udtryk, og som han venter vil give sig Udtryk igen. Jeg maa give Redaktør Ernst Siegfried Hansen Ret i, at der er en Understrøm i hele den gammelslesvigske Befolkning af Samhørighed trods alt. Og den skal ogsaa give sig Udslag i de kommende Tider. Det er bedre, at vi tror paa den end paa Fjendskabet.

Den anden Lederkreds har taget klart Standpunkt til Fællesskabet, den har strøget Fjendskabet. Det kom bl. a. til ydre Udtryk i Forandringen af „Haderslebener Creditbank“ til „Haderslev Kreditbank“. I denne Navneforandring laa der en klart tilkendegivet Erkendelse af, at Nordslesvig som Del af det danske Rige har Krav paa at respekteres som saadant ogsaa i Navngivningen. Med Folk fra denne Lederkreds kan der føres aabenhjertige Samtaler, med dem kan der bygges et roligt, venskabeligt Borgerforhold op. De føler sig som frie Mennesker i et frit Folkesamfund.

Ud over disse 2 Lederkredse findes der Levn fra Nazismens Tid spredt ud over Landsdelen, Varulveflokkene og Flokkene uden Artsbetegnelse. De vil kun faa ringe Lejlighed til at gribe ind og da altid kun øjeblikkelig forstyrrende. Jeg har med det fremførte i kort Begreb søgt at klargøre, at det dansk-tyske Forhold virkelig er i Støbeskeen.

Om den ny Skoleordnings Indvirkning paa Resultatet skal jeg bemærke, at den ikke vil faa en Hovedindflydelse. Hovedindflydelsen vil komme fra den rent menneskelige Erkendelse. Krigens Ubarmhertighed har kaldt til Live, og som kalder stærkt paa den enkeltes personlige Frihed til at tænke, tro og tale. Den vil vi danske og tyske unde hinanden i Hjem og Dagligliv. Men overalt, hvor Riget træder frem, maa det ske i dansk Dragt og i dansk Tale. De, der ønsker at iføre sig fremmed Dragt og føre fremmed Sprog, maa selv sørge for Dragten og for Indøvelsen i Sproget med den Støtte, som den danske Stat rundhaandet tilskyder, for at alle dens Borgere kan opnaa de rent tekniske Indøvelser i dansk Sprog, i økonomisk Husførelse og i Samfundskendskab, som er nødvendige for godt Borgerskab i Landet.

Jeg ønsker til disse Betragtninger over Stillingen i Nordslesvig at føje følgende Udtalelse af den kommende Amtsskolekonsulent i Tønder Amt, Hr. Skoleinspektør

Breil, Tønder. Hr. Breil udtaler i Interview til „Jyllandsposten“:

„Naar visse Personer stadig taler og skriver, som om Skolespørgsmaalet i Nordslesvig var uløst, saa undergraver de Loven og gør Danmark en daarlig Tjeneste. Saa er de i høj Grad med til at hindre det gode Forhold mellem de to Folkegrupper i denne Landsdel og med til at hindre det Brobygningsarbejde, som vi er mange, der gerne vil have i Gang. Derfor beder vi om Ro omkring Skolespørgsmaalet nu. Ingen kan i Dag afgøre, hvem der har Ret, Mindretallet eller Flertallet, derom maa Historien dømme“.

Jeg kan helt slutte mig til denne Udtalelse.

I Spørgsmaalet om Amnesti kan jeg i Hovedsagen henholde mig til, hvad der er udtalt af mine sønderjyske Kolleger. Jeg ønsker at understrege, at jeg lige fra Straffelovstillæggets Tilrettelæggelse har ønsket, at der blev taget et særligt Hensyn til de unge tyske frivillige, hvortil der efter min Opfattelse var fuld Hjemmel i Straffelovstillæggets § 10. Nu synes mig Hovedsagen vedrørende Amnesti at ligge over for den mindre forretningsdrivende, der paa Grund af frakendt Tillid i en Aarrække er hindret i at genoptage sit Erhverv, fordi hans Næringsbevis er frataget ham. Det synes uretfærdigt, at en Landbruger kan optage sit Erhverv efter Prøvelsladelse, medens en Bager er udelukket derfra. Men jeg er enig i det tidligere fremførte Synspunkt om individuelt Skøn i de enkelte Tilfælde. Det glæder mig, at der nu sognevis er ved at komme Bund i Sagerne. I mit Sogn er af omkring 40 godt de 30 vendt tilbage, og saa vidt jeg kan skønne, er de gledet roligt ind i deres vante Arbejdsforhold.

Sluttelig ønsker jeg i Anledning af den Konkurrence, som „Komiteen angaaende Fonden til Fædrelandets Vel“ for nylig udskrev om Forslag til Brug af Fondens Midler, at bemærke følgende: Blandt de præmierede Forslag var ogsaa et fra Seminarie lærer Otterstrøm, Tønder, der gik ud paa, „at der i Grænseegnene rejses en Bygning, der kan rumme kulturelle Institutioner, som maa være nødvendige, hvis dansk Kulturliv skal have Fremgang ogsaa over den nuværende Grænse“.

Der er med dette Forslag gjort opmærksom paa en Opgave, der ogsaa bør interessere Lovgivningsmagten, hvis Fondens Midler ikke skulde slaa til. Der var i sin Tid Tale om at lægge Danmarks andet Universitet i Sønderborg, men Aarhus gik af med Sejren og med Rette. Vi trænger i Grænseegnene mere til et folkeligt Centrum